

E. du Perron Genootschap

EdPG-secr. Petra Mars, Kruisstraat 18, 1353 AN Almere • Telefoon: 06 31 68 87 64
E-mail: info@edpg.nl • Website: eduperrongenootschap.nl / eduperron.nl

Nieuwsbrief 2023 – Jaargang 30, nummer 2

Vriendendag van het Literatuurmuseum op 29 oktober 2023

Op 29 oktober 2023 wordt er in het Literatuurmuseum (Prins Willem-Alexanderhof 5, Den Haag) een bijzondere, feestelijke bijeenkomst van de Vrienden van het Literatuurmuseum georganiseerd, waarin *De Onzekeren*, E. du Perrons 'onvoltooide' in 95 ontwerpen centraal staat.

Voorzitter van de middag is Adriaan van Dis.

Kees Snoek zal bij deze gelegenheid Du Perrons ontwerp teksten voor *De Onzekeren* aan het Literatuurmuseum overdragen.

De bijeenkomst zal tevens een hommage brengen aan de vorig jaar december overleden Ronald Spoor.

U bent van harte welkom op deze Vriendendag. Vrienden van het Literatuurmuseum hebben gratis entree. Anderen betalen de normale toegangsprijs.

[In de meegezonden uitnodiging staat hoe u zich kunt aanmelden](#)

Het programma ziet er als volgt uit:

15.30 Welkom Adriaan van Dis

15.35 Lezing Du Perron-biograaf Kees Snoek over *De Onzekeren*

15.45 Interview Adriaan van Dis en Kees Snoek over Du Perron en *De Onzekeren*

16.10 Muziek Myrthe van de Wetering

16.18 Column Ellen Deckwitz

16.28 Overdracht van het handschrift van *De Onzekeren* aan Aad Meinderts door Kees Snoek; hommage aan Ronald Spoor

16.35 Afsluiting door Adriaan van Dis

Aansluitend is er een borrel in het Museumcafé.

Middag met bijzondere aandacht voor boeken uit de bibliotheek van Menno ter Braak en Edgar du Perron op 20 oktober 2023

Op vrijdag 20 oktober 2023 is de jaarlijkse bijeenkomst over de boekenkast van Menno ter Braak. Sinds 2022 heeft ook de boekenkast van E. du Perron een plek gekregen in de UB in Leiden.

De middag vindt plaats in de Vossiuszaal van de Universiteitsbibliotheek Leiden, Witte Singel 27, Leiden. Kees Snoek zal een lezing houden over Du Perron en Malraux.

Programma

13.00-13.30	Inloop
13.30-13.45	Marco de Niet: Welkomstwoord en introductie sprekers
13.45-14.15	W.B. Grijn van Santen <i>Menno ter Braak als vooroorlogse spil van een naoorlogs driemanschap (Kurt Lehmann/Konrad Merz, Helmut Salden, Albert Vigoleis Thelen)</i>
14.15-14.45	Kees Snoek <i>E. du Perron en André Malraux: de Smalle Mens en de Moderne Held.</i>
14.45-15.45	Pauze
15.45-16.15	Christine van Groenestijn-Peters <i>Menno ter Braaks houding ten aanzien van Amerika staat niet op zichzelf, het is zijn kenmerk.</i>
16.15-16.45	Thor Rydon <i>Huizinga versus Ter Braak: Hoe generaties gedachten genereren</i>
16.45-17.15	Bezichtigen Pop up tentoonstelling
17.15	Borrel

Voor en na de lezingen en tijdens de pauze is er gelegenheid de boeken uit Ter Braaks en Du Perrons bibliotheek die in de presentaties worden genoemd in te zien.

Aanmelden kan via [deze link](#) op de website van de UB Leiden. De aanmeldingen zullen in volgorde van binnenkomst worden verwerkt.

Mededelingen van het bestuur

- Op 31 juli 2023 is ons lid Piet Mooren overleden. Hij is de man die - samen met Jaap Goedegebuure - de E. du Perronprijs in het leven heeft geroepen, die jaarlijks werd uitgereikt op een symposium gewijd aan kinderliteratuur. In 2007 werd tijdens dit symposium een parallelle sessie gehouden over het leven en werk van E. du Perron. Het E. du Perrongenootschap heeft op dit symposium een speciale uitgave van 48 bladzijden verstrekt: *François Charpèt en andere beeldverhalen & 8 bladwijzers*, van de hand van Eddy du Perron in zijn jeugdijaren. In het Cahiers 58 zal een uitgebreider in memoriam staan over Piet Mooren.

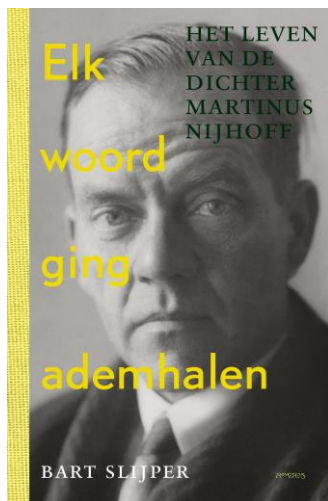
Verslag van de voorjaarsbijeenkomst 6 mei 2023 in Literatuurmuseum Den Haag

In het Literatuurmuseum in De Haag vond op 6 mei de Algemene Ledenvergadering en de voorjaarsbijeenkomst plaats.

Na de ALV hield Reinder Storm de lezing "Du Perron een bibliofiele vandaal" over de boeken uit de boekenkast van Eddy du Perron.

Daarna was er een vraaggesprek tussen Kees Snoek met Bart Slijper over zijn nieuwe biografie over Martinus Nijhoff.

*****

Jaarverslag EDPG 2022

Door Kees Snoek

Waarde leden van het E. du Perron Genootschap, geachte deelnemers aan deze bijeenkomst, ik heet u allen hartelijk welkom! Ik wil Aad Meinderts en Bertram Mourits van het Literatuurmuseum bedanken voor het beschikbaar stellen van een zaal voor onze bijeenkomst, ook nu er voorbereidingen plaatsvinden voor de verhuizing van het Literatuurmuseum naar een locatie aan de Oudegracht te Utrecht. Die zal niet op stel en sprong gebeuren, want het pand 'Magazijn De Zon', waarin het museum zal worden gevestigd, moet eerst worden gerenoveerd. De opening staat nu gepland voor 2025. Vóórdat het zover is, hopen we als EDPG de gastvrijheid van het Literatuurmuseum in de huidige locatie nog eens te kunnen genieten. Mogelijk zal dat al in het najaar gebeuren, als er aandacht wordt besteed aan een boek dat in de loop van deze maand bij de Amsterdam University Press verschijnt, namelijk *De Onzekeren. E. du Perrons onvoltooide in 95 ontwerpen*, bezorgd door Ronald Spoor en Herman Verhaar. Die bijeenkomst zal dan meteen bedoeld zijn als een hommage aan Ronald Spoor, die op de valreep van 2022, op 28 december, is overleden. Met Ronald verliezen we een vooraanstaand lid van ons genootschap met grote verdiensten voor de bestudering van leven en werk van Du Perron. Op 14 maart 2023 is ook Louis Uding gestorven, die samen met Ronald de delen VIII en IX van Du Perrons *Brieven* heeft bezorgd. Ronald was er trots op dat zij beiden de hele uitgave van de *Brieven* op een hoger peil hadden weten te brengen, met name door aanvullingen en nalezingen in deel IX plus het uitgebreide register, dat Louis samen met

zijn vrouw Riet heeft gemaakt. Ik breng hierbij hulde aan Ronald en Louis, twee *compañeros*, zoals ze elkaar op hun wekelijkse Du Perron-sessies noemden. En vooral ook *compañeros* van Eddy du Perron!

Vandaag wordt nummer 57 van *Cahiers voor een lezer* gepresenteerd, dat grotendeels is gewijd aan Ronald Spoor, met behalve een in memoriam ook een literair-historische bibliografie van zijn werk en twee artikeltjes van zijn hand. Ik wil er tevens op wijzen dat in het mei-nummer van *De Parelduiker* Ronald wordt herdacht in de rubriek 'laatste pagina'.

In 2022 zijn er weer twee nummers van *Cahiers voor een lezer* verschenen, in het inmiddels bekende appelgroene omslag, in een technisch steeds volmaakter vormgeving waarvoor Cok de Zwart verantwoordelijk is. Het zijn beide dikke nummers geworden, van 70 respectievelijk 58 pagina's. In nummer 55 werden de modernistische schrijvers Bert Schierbeek en Blaise Cendrars belicht in hun relatie tot Du Perron, nummer 56 bevatte een beschouwing van Léon Hanssen over Du Perron en Ter Braak als vrij-zwevende intellectuelen, die tevens een herwaardering van beide schrijvers inhield. Hans Visser besprak de vriendschap tussen de Indonesische schrijfster Soewarsih Djojopoespito en Du Perron.

De in nummer 55 opgenomen artikelen zijn een bewerking van de lezingen die Léon Hanssen en Hans Visser hebben gehouden op onze voorjaarsbijeenkomst op 21 mei, die voor de eerste keer werd gehouden in de Vossiuszaal van de Universiteitsbibliotheek Leiden. De bijeenkomst werd besloten met mijn interview met Tati Mangunkusumo, die als kind Du Perron nog heeft meegemaakt en daar smakelijk over kon vertellen. Na afloop van de bijeenkomst was er in het Hortus Grand Café een borrel, die werd aangeboden door de familie Du Perron. Tijdens de bijeenkomst droeg Arthur van Schendel het penningmeesterschap over aan Dirk Maier. Arthur ging door als gewoon bestuurslid, terwijl Rob Luckerhof en Dirk Maier door de vergadering als nieuwe bestuursleden werden bevestigd. Hans Ruijgers verliet de kascommissie omdat zijn termijn was afgelopen. Vincent Disselkoen werd herbenoemd en Frank van den Ingh werd geïnstalleerd als nieuw lid van de kascommissie.

Op 9 oktober 2022 vond de najaarsbijeenkomst plaats in Museum More, in de trouwzaal van kasteel Ruurlo. De aanleiding voor deze bijeenkomst was het feit dat de familie Du Perron het schilderij 'De Bank van Philadelphia' van Carel Willink, ooit door Du Perrons moeder van de kunstenaar gekocht, in langdurig bruikleen aan Museum More heeft afgestaan. Conservator Julia Dijkstra hield een met beelden verluchte voordracht over de geschiedenis en de pictoriale aspecten van dit schilderij. Na de pauze sprak ik over de romantische bronnen van De Onzekeren. Naast de sprekers stond op een sokkel de door Sylvia Willink gemaakte bronzen kop van Du Perron opgesteld, wat zeker sfeerverhogend werkte in een toch al zeer sfeervolle zaal. De bijeenkomst werd bijgewoond door een 25-tal personen en is mede mogelijk gemaakt door een gift van 500 euro van ons medelid Tom Phijffer. Na afloop was er een borrel in de orangerie van het kasteel.

Op 16 juli 2022 had ons genootschap 80 leden en 5 abonnees. Dat aantal is inmiddels teruggelopen en loopt voortdurend terug, als er geen aanwas van nieuwe leden komt. Ik citeer nu wat voorzitter Frans Bulhof op 14 januari 2004 schreef: 'Het langzaam verminderende ledental baart ons zorgen. We hebben nu ongeveer zeventig leden, tendentie langzaam krimpend. Onder zulke doelgroepen als de universitaire neerlandistiek is de respons zeer gering. Liefhebbers van het werk van Du Perron lopen in aantal terug. In Vlaanderen hebben we twee leden. Op welke wijze kunnen er nieuwe leden worden geworven? Kunnen wij ieder lid vragen om er een nieuw lid bij tewerven? Wat is de ervaring van de leden bij dit soort pogingen?'

U ziet: het probleem bestaat al langer dan vandaag. Ik meen dat we het mede dankzij onze halfjaarlijkse bijeenkomsten en af en toe een bijzonder presentje aan de leden niet al te gek hebben gedaan, maar we moeten wel blijven ijveren voor het voortbestaan van ons genootschap. Op 27 oktober 2023 zullen enkele van onze leden deelnemen aan een oriënterende bijeenkomst van literaire genootschappen in het Letterenhuis in Antwerpen. Mogelijk zal die nieuwe perspectieven bieden. Maar tegelijkertijd is het noodzakelijk om te blijven streven naar aanwas van nieuwe leden. Een van onze bestuursleden stelt voor dat onze huidige leden hun best doen om anderen lid te maken, mogelijk ook hun kinderen en kleinkinderen. Graag herhaal ik die oproep.

In mijn vorige jaarverslag heb ik al gemeld dat de E. du Perronprijs is toegekend aan de cultureel antropoloog Sinan Çankaya, voor zijn boek *Mijn ontelbare identiteiten*, een boek dat volgens de jury uitnodigt tot zelfreflectie, maar waarin het 'niet ontbreekt aan humor en lichtheid'. De E. du Perron-prijs is officieel een tweejaarlijkse prijs geworden; Çankaya was de laureaat van 2020 en 2021, dus de volgende toekenning valt pas in 2024 te verwachten. De E. du Perron-lezing werd uitgesproken door Paul Scheffer, die in zijn lezing 'Van oude en nieuwe oorlogen – de waarden van Europa' de historische breuklijnen tussen Oost en West onder de loep nam. Aanhakend bij de oorlog in Oekraïne stelde hij de pertinente vraag: 'kan Europa een waardengemeenschap zijn zonder een veiligheidsgemeenschap te willen worden?'

Aan het begin van dit jaarverslag noemde ik De Onzekeren van Du Perron. In zijn nagelaten teksten zal de lezer ook het nodige tegenkomen over Oost en West, over verovering, bezetting, geweld en dictatuur. Du Perron schreef zijn Onzekeren in de tijd dat de Sovjet-Unie nog bestond, toen Oekraïne nog 'de Oekraïne' heette, als onderdeel van het communistische rijk. Voor zijn verhaal over drie Russische officieren inspireerde hij zich op geschiedenisboeken, verhalen van Tolstoj en de roman *Die Geächteten* ('De Verworpenen') van Ernst von Salomon. Voor lezers van nu, die dagelijks worden geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne, is er veel herkenbaars in de ontwerpen voor dit verhaal. Maar er zijn ook andere verhalen, spelend in Frankrijk, Nederlands-Indië en Australië. U zult binnenkort nadere berichten ontvangen over dit rijk geïllustreerde boek, met name degenen die ervoor hebben ingetekend.

Rest mij slechts u veel genoeg te wensen op deze voorjaarsbijeenkomst van ons genootschap en u te danken voor uw aanwezigheid en trouw.

*****

Publicaties

'Weerloos tegenover alles' – Het leven van Victor E. van Vriesland

Rob Groenewegen schetst in deze meeslepende biografie het onnavolgbare leven van een invloedrijke en niet zelden onbegrepen figuur uit het zo bewogen Nederlandse literaire landschap van de twintigste eeuw.

'Elk woord ging ademen' – Het leven van de dichter Martinus Nijhoff

In deze biografie gaat Bart Slijper met behulp van tal van nieuwe bronnen op zoek naar de wortels van Nijhoffs werk, naar het leven in zijn poëzie.